immittatur ex ſalmuri vel ſale aliqd q̄ ſi fiant in na
ribus vel ore inunganē vnguēto facto ex oleo viola
to dragāto ⁊ cera alba. Mucillago aūt granoꝝ cito/
nioꝝ ⁊ mucillago pſilij ꝯferūt his que fiunt in ore.

¶ Caplm.3. De remotione ſignorum que poſt va/
riolas remanent.

REmanent cicatrices ex vulneribus vel vlceri
bus variolaꝝ qn̄q; ſicut ex alijs vlceribus vel
ſolutionibus cōtinuitatis q̄ cutim maculis nigris
fetidis deturpāt. Et ego quidē dico q̄ colorē ipſaꝝ
remouēt vlr illa q̄ dicent infra ca. de decoratione ci
catricū vulneꝝ vel vlceꝝ ⁊ ꝓprie qn̄ nō ſunt ꝯcaua
⁊ etiā valebūt multū q̄ dicent in trac. de decoratiōe.
Sed ego quodā medicamine vſus ſuz cōpoſito qd̄
eſt. ℞. litargirij abluti radicū cāne ſicce: farine cice
ris: oſſa vetuſta: farine riçi toſti. an̄. terātur ⁊ aggre/
gent ⁊ liniat ex eis facies in nocte cum aliquo ex li/
quoribus q̄ infra dicent: ⁊ in mane cū aq̄ calla lauet:
aut in balneo ſi eſt poſſe. ¶ Cōcauitates aūt que in
cute remanent poſt variolas ſanat cū predictis re/
gimen impinguatiuū: ⁊ nos de hoc ſi deus voluerit
in trac. de decoratione ꝓpriū faciemus caplm.

¶ Sermo Tertius vlis totius operis. De ſoluta
cōtinuitate ⁊ apatibus ꝯtinet tractatus quinq;.

¶ Tractatus primus tertij ſermonis. De ſoluta cō
tinuitate: continet capla duo.

¶ Caplm primum ꝓhemiale.

IAm ſm Gal. due ſunt intentiones ſana/
tiue artis: vna repletio euacuatoꝝ:
⁊ alia euo repletoꝝ. Et qꝛ ſolō ꝯtinuitatis eſt
morbus ſimplex de ſe: omne autē apoſtema eſt mor/
bus compoſitus ⁊ ſimplex exiſtit ante compoſituz:

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-148610-p0206-4

ideo primo de ſoluta continuitate dicemus deinde de apoſtematibus erit ſermo.

¶ Capitulum.2. De vulneribus capitis ⁊ eleuatione cutis a carne.

SUpra memini me pmiſiſſe facere capl'm ꝓpriũ de ſoluta ↄtinuitate oſſis capitis in hoc ſermone ꝙ pſentialiter facio. ¶ Et dico ꝙ antiqui ad cõglutinãdũ vulnera capitis cito: dixerũt ꝙ betonica pulueriçata ſuperponat̃ ſcðo dixerunt hunc ſermonem qñ fractura eſt in oſſe capitis ſi betonica ↄtuſa ſuperponat̃ loco ⁊ ſepe empl'm ex ea renouet̃ mira celeritate ↄglutinat ⁊ tãta eſt ei virtus vt oſſa fracta extrahat. ¶ Uulnera aũt capitis radix gladioli optime ſanat. ¶ Concordati aũt ſunt oẽs in hoc vnguento. ℞.ſucci folioꝝ lolij parté.j.aceti partes.ij. ↄficiant̃ cũ melle ⁊ dixerũt hoc eſt approbatũ medicamen vbi nimis deſiccare opꝫ in magnis plagis ⁊ maxime capitis ⁊ muſculoꝝ ⁊ q̃cunqꝫ ſunt infuſa per magnũ tẽpus: ⁊ ad cicatricẽ venientia. Et dixit Gal. de eo ꝙ etiã ſi plage ſint vſqꝫ ad occaſionem eſt approbatũ medicamen. ¶ Et dixerũt etiã ꝙ loliuꝫ eſt optimũ medicamen. ¶ Et dixerunt de myrrha ꝙ appropietate ↄglutinat fragmẽta oſſiũ capitis: ⁊ ꝓ hijs q̃rat̃ infra etiã in.c. de reſtrictiõe fluxus ſan. in vulnere. ¶ Qđ ſi os ſit ↄtuſuꝫ ⁊ fractura nõ appareat fiat empl'm cũ ebulis ſolis aut cũ eiſdẽ mixtis cũ melle. ¶ Empl'm nr̃m in cõtuſione capitis. ℞.roſ.meliloti: mirtiloꝝ: betonice: calami aromatici: camomille: boliar. aluminis: iameni añ. ↄficiantur cum optimo vino addito modico aceto ⁊ melle prius tñ locus cũ oleo mirtino inũgat̃. Ego aũt ſcribo empl'm mirabile in cõtuſione oſſis capitis ⁊ fractura q̃cũqꝫ ipſius expertiſſimũ cuius vtilitates dicaꝫ poſt: ⁊ debet poni ſuper caput inter duas petias ⁊ applicari toti capiti. ita tñ vbi videt̃ maior ↄtuſio

Betonica.

Radix gladioli.

Unguentum.

Lolium.

Myrrha.

Empl'm nr̃z.

ibi cum nauacula fiat ꝓfunda inciſio vt qđ per em/
plaſtrũ extrahit locum reſpirationis inueniat ⁊ eſt.
℞.granoꝝ q̃ inuenimus infructu palme q̃ dr̄ auri
culi.i.laurus baurach rubei ſalis ar.ariſtolo. cretice
.i.rotũde:radicũ cucumeris aſinini gumi albotim.
i.terbẽtine.añ.aur̄.xx.piperis macropiperis:armo/
niaci:amomi:xilobalſami.añ.aur̄.x.thuris maſculi:
mirrhe:reſine ſicce:ariſtolo.lon.oiuꝫ.añ.aur̄.x.lact꞉
arboris mori. añ. aur̄.x.cere aur̄. xxx. adipis capre.
aur̄.iij.fecis olei de lilio q̃ztũ ſufficit ad ꝯficiẽdũ me
dicinã terant ſicce ⁊ cribellent ⁊ fricent vnctis ma
nibus fricatis cũ fece olei de lilio.ita vt ꝙ permix/
ta fuerint oia bñ reponant ⁊ ꝯſeruent.qdaꝫ aũt ad/
dunt in fracturis mirabilibꝰ cranei ⁊ oibus ẽt ope/
rationibus eius galbani oſſis cruris ⁊ brachij hois
mortui.añ.aur̄.x.ſcabioſe aur̄. xiiij. eſt em̄ mirabile
ſuggit em̄ hoc empl'm ex oi loco vbi neceſſariuꝫ eſt
⁊ frãgit qđ neceſſariũ eſt egredi ⁊ extrahit oſſa cor/
rupta:⁊ fruſtulas:⁊ ſpinas : ⁊ tela imiſſa molificati/
uis ꝓmiſſis ⁊ ꝯfert ad tortionẽ mẽbri ſuper mẽbruꝫ
⁊ ſigillatiõeꝫ vulneꝝ.ſeruet ergo iter ꝓcipua.¶ Di
cemus aũt de reſtrictione ſanguis vulneꝝ ex capite
infra vbi de hoc in oi vulnere fiet ſermo. ¶ Si aũt
ꝯtingat ſolã cutim a craneo ſeparari tollat ſuccꝰ fo/
lioꝝ oliue ſilueſtris:⁊ cũ melle tẽperet ⁊ applicet.

De cruris ⁊ brachij hois mortui.

¶ Tractatus ſcđs tertij ſermonis.De omni ſoluta cõtinuitate cõtinet tria capitula.

¶ Capl'm.i.De vulnere ⁊ ſoluta ꝯtinuitate in carne:ſiue ſit intus:ſiue extra.

Circa cõſolidationẽ vulneꝝ ⁊ maxime
carnoſoꝝ mirabilia ſcripſerũt an
tiq. ¶ Et dixerunt ꝙ oia vulnera ꝯſolidat
puluis folioꝝ glãdis ſiccoꝝ tritoꝝ optime ⁊ cribel/

Pul.fol. glãdis.

latoꝝ quãdo ſubtiliſſimus factus ſuperponiť vul/
neri. Et Sera. dixit ſe hoc magnũ vulnus factũ cũ
enſe ſanaſſe. Et ego quidem expertus ſuꝫ in paruis
vulneribus ⁊ ſtatim ſanaui. ¶ Omnia aũt vulnera
q̃ vix cicatriçanť terra ſigillata reſoluta ad cõſolida
tionẽ eſt vltima. ¶ Cinis etiã cartaꝝ ꝺ papiro vul
neribus ſuperpoſitus illa ꝯſolidat. ¶ Ad eadẽ autẽ
folia cẽtinodie. i. corriçole ꝓſunt. ¶ Dicunt aũt ꝙ
ad eadẽ flos taſſi barbaſſi ſuperpoſitus eſt ſingulare
ꝓſidiũ. ¶ Uulneribus aũt malitioſis radix dragon
tee eſt optimũ remediũ. nã mũdificat ea ⁊ purgat ea
fortiter. Preter vulnera aũt magna vbi multũ exic
care opꝫ ⁊ maxime in capitibus muſculoꝝ q̃rať ex
ꝓcedẽti caplõ de vnguẽto facto ex lolio aceto ⁊ mel
le. ¶ Et dixerunt de radice ſpine egiptiace ⁊ eſt ſu
chaa ꝙ ipſa ⁊ ꝓprie ſemẽ ei⁹ ſunt vehemẽtis ꝯſolida
tiõis vulneꝝ. ¶ Et Gal. dixit ꝙ ſiľr edera viridis
cocta cũ vino ⁊ ſupemplãata ꝯſolidat: incarnat: ac ẽt
ꝯſolidat ꝯſolidatione bona: imo ⁊ ẽt vuluã inciſaꝫ.
¶ Lapis etiã frigius in hoc ꝓprietatẽ hꝫ. ¶ Et di
cit Gal. ꝙ etiã caules ꝯſolidant plagas. ¶ Et dixit
Dy. ꝙ vulnera paſcẽtia hũida ſanat ſaluberrime la/
pis frigius ⁊ pꝛ hoc itelligit de ſtercore al's flore ei⁹
mixto cũ vino. Uulnera aũt magne plage ꝯſolidat ⁊
ꝯpari nõ ſinit caro ſola limaciaꝝ trita. Et Gal. dixit
cũ corticib⁹ ſuis ⁊ mixta cũ pulueř molẽdini aut oli
bano aut thure aut myrrha aut glutine añ. cõgluti
nat. n. ꝯglutinatiõe forti ⁊ maxĩe ĩ corpib⁹ duris. Et
di. Gal. ꝙ ſi eſſet vuln⁹ qꝺ ſit ĩ neruis ẽt ſi cũ ꝯtuſio
ne ſit ſanať inde. ¶ Dicunt aũt ꝙ putrida vulnera
ſanat caſeus recens impoſitus qñ ſibi ſupponunť fo
lia lapatij vel vitis vel lactuce vel planta. vel blitis.
Et Gal. dixit in q̃rto ꝙ ĩpoſuit dicto modo in vul/
nere mediocris q̃ꝫtitatis recens ipm prius ⁊ ſuper/
ponens folia dicta ⁊ clauſit vulnus ſimplex quideꝫ.

Terra ſigilla.
Cinis charta
rum.
Centinodia.
Flos taſſi bar
baſſi.
Radix dra//
gontee.
Suchaa.
Edera.
Lapis frigi⁹
Caules.
Caro limacia
rum.
Caſe⁹ recẽs.

Ad vulnera
corroſiua.
Origanum.
Radix cētau
ree.

¶ Corroſiua aūt vulnera flos ⁊ ſemen origani ſilue
ſtris mixta cū melle curāt. ¶ Ad ꝓfunda ēt vulne/
ra corroſiua incarnātia dixerūt ꝙ radix cētauree re
cens īpoſita ⁊ trita cū vnguētis incarnatiuis eſt ma
gni iuuamēti valde: ⁊ hoc Gal. ꝯſenſit. Et ſilr̄ radix
cētauree maioris īpoſita recēs ꝯſolidat q̄ ſi recēs nō
hʒ prius īfundat̄. ¶ Qd̄ aūt incarnat incarnatione

Pix ſicca.
Grana.

forti eſt pix ſicca vulnerib⁹ īpoſita. ¶ Grana ēt cuʒ
qua tigit̄ trita cū aceto ⁊ ſuppoſita ꝯſolidat. ¶ Qd̄
aūt recētia vulnera etiā cū ſanguine ſuo ꝯſolidat eſt

Virga paſto
ris.
Salix.
Cauda equa

virga paſtoris applicata ipſis. ¶ Cōglutinant aūt
ea approprietate q̄ eſt in eis folia ⁊ flores ſalicis ſup/
poſita. ¶ Silr̄ aūt ⁊ eadē folia caude eqne cōgluti/
nant fortiter: ita ꝙ ēt ſm Gal. neruos inciſos ꝯglu/
tināt. ¶ Replet aūt vlnera carne ⁊ valde cōſolidat

Olibanum.
Cāepitheos
Folia pini.
Tella aranea
Radix cicla/
minis.
Es vſtum.

recētia vulnera olibanū īpoſitū. ¶ Et idē facit her
ba camepitheos recens īpoſita. ¶ Et ſilr̄ folia pini
pulueriçata vulnerib⁹. ¶ Vulnera āt extremitatū
tella aranea ꝯſolidat ⁊ apoſtemari nō ſinit. ¶ Vul/
nera aūt anteq̄ʒ antiquent̄ radix ciclaminis ſola ipo
ſita vel cū aceto ⁊ melle ſanat. ¶ Cicatriçat aūt vul
nera ī corporib⁹ duris es vſtū nō lotū ⁊ in hoc eſt ſʒ
Gal. optima medicina. Si vero corpora ſint molia

Aleū agreſte

lotū imponat̄. ¶ Et dixit Gal. ꝙ ſcordeon ⁊ ē aleū
agreſte qn̄ eſt viride ꝯſolidat vulnera magna impo/
ſitū eis. Siccū vero ſcordeon male morigerata vul/
nera ad cicatricē ꝑducit vl̄ ad cicatriçationē. ¶ Et

Rutha.

dixit etiā ꝙ rutha ꝯſolidat vulnera ēt ſi ſint in capi
tibus muſculoꝝ. ¶ Cōſolidāt aūt ſm Gal. magna

Folia cipr̄ſſi

vulnera in corporib⁹ duris folia cip̄ſſi ⁊ gramina ⁊
bace eius iuuenes ⁊ molles etiā poſita. ¶ Eaſdem

Polium.

aūt magnas plagas poliū viride exn̄s īpoſitū ⁊ ma/
xime fruſtruoſa eius ſpēs. ¶ Et dixit recētia vulne

Folia vlmi.

ra cōſolidant folia vlmi ſuppoſita ⁊ cortex etiā eius
exiccatus ⁊ nō innouatus multotiēs. ¶ Iteꝝ dixit

magnas

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-148610-p0210-5

magnas plagas cõſolidat etiã ſi ſint in neruis radix neuras quã qdã polimũ alꝰ polimi nõ ⁊ eſt paritaria vocãt. ¶ Et dixit Meſ. de hireos ſic eſt medicina magna vulneꝝ antiquoꝝ ⁊ putridoꝝ mũdificãs ea ⁊ generans in eis carnẽ laudabilẽ: imo etiã oſſa nuda veſtiens carne ⁊ in hoc oẽs ↄcordãt. ¶ Et dixit etiaꝫ ꝙ ſarcocolla q̃ eſt medicina ſublimis vulneꝝ recẽtiũ ⁊ antiquoꝝ ⁊ putridoꝝ ⁊ mũdificat ea ⁊ generat carnẽ in eis ⁊ cõſolidat ⁊ hec eſt ꝓprie virtus eiꝰ. Et hec ⁊ multa p̃dicta lꝫ dictũ nõ ſit: experti ſumus in vulneribꝰ putridis ↄcauis q̃ etiã multa incarnatione indigẽt empl'm factũ ex farina lentiũ cũ melle: nã ſine mordicaiõe lauat ſaniẽ. ¶ Et etiã ſcimus ꝙ ſi tollant folia cuſſuꝫ ⁊ eſt volubilis maior ⁊ coquant in vino ⁊ ſuperponãtur vulneribus: cõſolidat vlcera magna. ¶ Unguentũ ex ſecretis Gal. qḋ valet in omni vulnere ⁊ experti ſumus. ℞. olei aceti vini añ. lib. iiij. merdaſengi ⁊ eſt pul. de plũbo vſto lib. ij. ſ. calcecumenon ⁊ eſt es vſtuꝫ. ℥. xx. ziniar ⁊ eſt viride eris. ℥. xvj. al'. ℥. j. ſ. colcotar ⁊ eſt attramẽtuꝫ: calcãti ⁊ eſt vitriolũ corticũ oiuꝫ añ. ℥. xvj. al'. ℥. j. ſ. decoquant oleũ ⁊ acetuꝫ ⁊ remoueant ab igne ⁊ ꝓhijciant inter oẽs medicine deinde reducant oĩa donec inſpiſſent ⁊ rubeãt deide vtatur in oibꝰ vulneribꝰ ⁊ apatibꝰ. ¶ Si ꝟo ruptura eſſet intrinſeca tollant robilie ⁊ decoquãt in vino decoctiõis croci ⁊ ex eis fiat empl'ꝫ ſup locũ ropture ⁊ vl'r in mẽbris ↄtuſis ⁊ ↄfractis robilie empl'ate approprietate tollũt dolorẽ. ¶ Unguẽtũ qḋ a magiſtro quodã peritto habuimus cũ quo ſanabat omne vulnus ⁊ ſi vulnus erat nimis magnũ ſuebat illud primo deide de hoc vnguento ſup vulnꝰ ponebat: nõ prima die ſed ↄſeq̃nter. ℞. gũme lini alexãdrini. ℥. iij. reſine albe/ cij añ. olei ſiſamini. ℥. j. ſ. cere albe ꝙ. s. fiat vnguẽtũ ſemꝑ tñ die prima ⁊ ſeq̃nti vtebar inũctiõe facta ex

Hireos. Sarcocolla. Volubil' maior. Unguentum. Gale. Robilie. Unguentum

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-148610-p0211-1 DFG

litargirio auri oleo roſ.ꝛ aceto. Ita tñ ꝙ inunctione acetũ ſuperet terens litargiriũ primo in mortario ꝛ ex alijs nũc de vno nũc de alio addebat vſqꝫ ad pfectaꝫ cõpoſitionẽ ꝛ cũ hoc ꝓhibebat fluxũ materieꝝ ad vulnera ꝛ apãtionem membroꝝ vlneratoꝝ.

¶ Cap. 2. De attritiõe lacertoꝝ ꝛ neruoꝝ.

Multa ſunt dicta in caplo vlĩ de dolore iuncturaꝝ ꝛ mẽbroꝝ neruoſoꝝ q̃ ſi ad hunc locum reducant vtilia apparebunt. Dicemus ergo q̃ huic cap. ſunt ꝓpria. ¶ Et ad oẽs quidẽ attritiões dixerunt cõferre betonicã qñ ex folijs eius ſumit. ʒ. j. cũ hidromelle. ¶ Dixerũt quoqꝫ ad oẽs attritiones neruoꝝ ꝛ lacertoꝝ q̃ fiunt ſiue in medio eoꝝ ſiue in capitibus: cõfert decoctio ſemperuiue ꝛ ꝙ attritiones recentes ꝯſolidat. ¶ Ex galbano aũt ſi bibat quãtum granũ fabe cũ aqua vel vino aut melicrato ꝯfert attritionibus lacertoꝝ. ¶ Emplm etiã factũ ex radice roſmarini trita cuꝫ farina lolij ꝛ aceto multũ cõfert. ¶ Si aũt attritio fit in capitibus muſculoꝝ ꝛ neruis ariſtolo. ro. cũ aqua bibita plus omni medicina cõfert. ¶ Si aũt in ſolis neruis attritio fiat emplm de limatijs ſm ꝙ ſupra dictuꝫ eſt in p̃cedenti cap. ¶ Qd etiã ad oẽs attritiones ꝛ cõtorſiones neruoꝝ ꝯfert eſt ſuccus gentiane qñ ex eo bibit. ʒ. j. cũ aq̃. ¶ Ad oẽs aũt lacertoꝝ attritiones: ꝯfert oppoponacũ bibitũ cũ aqua alkitrã. i. vermiũ terreſtriũ ꝛ vino. ¶ Idẽ aũt ꝛ in eodẽ caſu aſſa bibita cũ vino granatoꝝ: ſꝫ cũ aſſumit inuoluat in cera ꝛ deglutiat. ¶ Camedreos etiã recens bibitum aut eius decoctio cõfert attritioni cuiuſlibet lacertoꝝ. ¶ Idem aũt ꝛ in eodẽ caſu facit decoctio calamenti ſi ex ea bibat. ¶ Dictũ eſt etiã ſupra ꝙ ad oĩa mẽbra fracta ꝯtuſa robilie fracte emplate approprietate tollunt doloreꝫ ꝛ ꝙ emplm factũ ex eis ꝛ vino decoctiõis croci ſanat in intrinſecã carnis rupturã.

Betonica.
Sempuiua.
Galbanum.
Succus gentiane.
Oppoponacum.
Aſſa.
Camedreos
Calamentũ.
Robile.

¶ Ad oēs aūt ↄtuſiones lacertoꝝ extenſiones ⁊ do lorē ↄfert oleū de reubarbaro inunctū ⁊ etiā reubar baꝝ bibitū cū vino odorifero permixto vſqꝫ ad.ʒ.ij. ¶ Cōfert aūt ⁊ ↄtuſionibus emplr̄m factū ex radice enule cū folijs eius. ¶ Si aūt ↄtuſiones ſint in me/ dio lacertoꝝ fiat emplaſtrū ex radice altee ⁊ cōfert. ¶ Epithimenẜ aūt eodē medicamie attritiōes cuꝫ decoctiōe caude eqne aut emplr̄enẜ cū illa. Et dicūt qdā prudētes ꝙ eſt camepitheos ⁊ nos qdē multa expti ſum⁹. ¶ Et qđ fortiter ↄfert attritiōi neruoꝝ eſt ſal qn̄ cū ſulfure ⁊ melle miſceẜ ⁊ ſuperponitur.

Oleū de reubarbaro.

Radix enule

Radix altee

Cauda eqna

¶ Cap.3. De ſolutione cōtinuitatis neruoꝝ ⁊ cor/ daꝝ ⁊ eoꝝ paſſionibus.

Quecunqꝫ dicunẜ de neruoꝝ inciſione eadē de cordaꝝ intelligātur. Ad neruos ergo inciſos lūbrici inuēti in terra cū fodiẜ ⁊ ſuperpoſiti cōferūt iuuamēto manifeſto ⁊ ſubito. Et Gal. dixit mirabi/ liter ↄferūt: nā ↄglutinant eos teranẜ aūt fortiter ⁊ nō diſſoluaẜ vulnus niſi poſt tres dies. ¶ Et dixe/ runt ꝙ folia caude eqne ↄglutināt neruos inciſos. ¶ Idem aūt ⁊ narciſcus.i.liliū vehemēter neruos ↄglutinat ⁊ cordas inciſas. ¶ Grana etiā cū q̄ tin/ giẜ: trita ⁊ ſuperpoſita ↄfert. ¶ Et ſilr̄ vermiculus inuentus in ipſa qn̄ cū aceto teriẜ ⁊ melle aut cū vi no ⁊ ſupponiẜ ↄfert. ¶ Ad eoſdē inciſos ⁊ eoꝝ vul nera terāẜ oſtraca cū carne ſua ⁊ ſupponanẜ ⁊ ꝑprie cū thure ⁊ myrrha aut cū puluere molēdini. ¶ Et dixit Raſ. auerte Gal. ꝙ caro teſtudinis trita cum puluere molēdini ſanat plagas magnas q̄ ad neruū ꝑuenerant ⁊ erat neruus attritus ⁊ nō apatus veꝝ in duro corpore fuit ⁊ per teſtudinē intelligit lima/ cias. ¶ Et nos qdē in punctura neruoꝝ ⁊ cordaꝝ habemus experientiā vt tollaẜ ſal ⁊ coquaẜ in oleo cum pauca terbentina ⁊ ponatur ſuper puncturaꝫ. nam ꝓhibet ab apopleſia ⁊ ſpaſmo ⁊ confert etiam

Lūbrici

Cauda eqna

Lilium.

Grana.

Vermis i grana inuentus.

Oſtraca.

Caro limacia rum.

Ad pūcturas neruoꝝ expertum.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-148610-p0213-2 DFG

flegmoni cerebri. Et cōſiliuꝫ meū eſt vt oīno prohi/beatur fluxus humorum ad neruos. Et circa hoc habe/mus expertū vt tollatur farina furmēti ꝛ ſucci iuſqa/mi quātuꝫ ſufficit ad retentionē faciēdaꝫ ꝛ ex eis te/pidis fiat emplm. ¶ Sedat ēt hoc ꝛ tumorē ipſorum diaquilon i pūcturis neruorum ꝛ cordarum ſubito ſedat ꝛ curat dolores. ℞. armoniaci lib. ſ. diaquilon lib. j. thuris maſticis aā. ℥. j. cere citrine lib. ſ. conficiantur ꝛ vſui ſeruentur. ¶ Ad inflatos aūt neruos cōfert caro anatis ſuppoſita cal. ¶ Cōfert ēt eideꝫ fel adib. i. lupi ſupinūctū ꝛ phibet ſpaſmū ne ſupueniat ꝛ pprie tpe frigoris. ¶ Ad apata aūt cordarum ius ranarum embrocatū ꝯfert. ¶ In oi autē contuſione neruorum fiat embrocatio cū decoctione ſumach ꝯfert. n. ꝛ nō ſinit apari. ¶ Ad ideꝫ ex farina ꝛ melle fiat emplm ¶ Cinis aūt vinacie cū aceto ſuppoſitus cōfert oi cō torſioni. ¶ Et ſilr ciclamen more empli ſuppoſitū. ¶ Emplm. quoqꝫ factū ex radice altee extenſiones neruorum ſanat. ¶ Et dixit Rab. ſepū bouinū ꝛ me dulla ſanat neruos a ſtatu ſuo motos: ꝛ molles facit ſi inūgatur eis. ¶ Ad neruos aūt doloroſos ꝯfert aq̄ cineris ꝛ bibita ꝛ linita cuius doctrina data eſt ſupra prio ſermone de cōgelatione lactis ꝛ ſanguis in ſtō.

Caro anatis. Fel lupi. Ius ranarū. Sumach. Cinis viacie Ciclamen. Radix altee. Medula bouis. Aqua cieris

¶ Tractatus tertius tertij ſermōis. De his que apparent in vulneribus cōtinet quattuor capla.

¶ Capitulum primuꝫ. De reſtrictione fluxus ſanguinis fluentis ex vulnere.

SErmo erit deinceps de accidentibus q̄ vulneribuſ ſepe cōtingunt ꝛ primo de reſtrictione ſan. fluentis a vulnere dicemus reductionē detentionis eius. ¶ Sangui/neꝫ aūt vndecūqꝫ fluat karabe approprietate ſtrigit q̄ eſt in ea. ¶ Si autē diſſoluantur cāphore grana. ij.

karabe. Camphora.

i ſucco vue acerbe aut aceto aut aq̄ myrti aut ſucco dactillorꝫ imaturorꝫ ⁊ ſupponiꝉ ſiſtit ſanguinem ex vulnere. ❡ Idē aūt operaꝉ virga paſtoris impoſita ⁊ maxime maſculina. ❡ Et galle ēt ſuper carbones cōburanꝉ ⁊ extinguanꝉ in aceto ⁊ ſale ⁊ ſuperponā/tur ſanguinē ſiſtunt. ❡ Idē facit cinis ranaꝝ cōbuſtaꝝ inpoſitus. Et etiā cinis chartarū de papiro qlꝫ per ſeipſum. licet aūt ambo miſceanꝉ ⁊ ēt cū folijs. ❡ Stercus capraꝝ diſſolutū cū aceto ⁊ ſuppoſituꝫ ſiſtit. ❡ Idē āt eſt ſtercus aſini facit vſtū ⁊ nō vſtū: ſed hoc corporibus ruſticoꝝ fiat: vt qualia ſunt corpora tales medicine fiant. ❡ Siſtunt aūt ſanguinē oſſa bouis vſta ⁊ ſuppoſita vulneri. ❡ Tella quoqꝫ aranee impoſita vulneri ſiſtit ſan. Et hoc idem facit raſura chartaꝝ capraruꝫ impoſita. ❡ Dicunt auteꝫ ꝙ nō ſit res que ita ſtringat ſan. omnē ſicut terra ſigillata. ❡ Cōfert aūt multū olibanuꝫ in hoc caſu. ❡ Urina hominis ēt impoſita cuꝫ cinere vitis ſan. fluxum ſiſtit. ❡ In omni aūt loco emanationis ipſius ſiſtit ipſuꝫ omne muſcum ſuppoſitū ⁊ maxime muſcuꝫ marinū. Eſt autē muſcum marinū herba q̄ ſtat ⁊ naſcitur in aquis ſtantibus minutiſſima ⁊ ſupernatat eis. ❡ Similiter autē i omni loco retinet ipſum alumen ⁊ maxime iamenū. Folia etiam ſalicis emplaſtrata ipſum ſiſtunt. ❡ Oēm etiā emoroſagiam ſiue intus ſiue extra ſiſtunt liſimachion ⁊ eſt herba habēs folia ſimilia ſalici. ❡ Et kirandꝰ dixit ꝙ cor pulli vulturis in pelle ligatuꝫ ⁊ portatū oēm ſan. effuſionē ſiſtit. ❡ Et Gal. dixit ꝙ cinis omniū lignoꝝ ſtipticoꝝ ſicut quercus myrti: ⁊ ſimiliū ſuperpoſitꝰ vulneri. ſiſtit fluxū. ſan. ⁊ nullo alio farmaco hoc potente. Ego aūt dico ꝙ cinis dꝫ eſſe lotus. ❡ Et nos in hoc capitulo expertū habemꝰ vt ſumatur pix ſicca que nulla humiditate ſit infuſa ⁊ iſundatur in aſpalto iudayco aut i pice liquida ⁊ ponaꝉ

Virga paſtoris.
Galla.
Rana ꝯbuſta
Cinis papiri.
Stercꝰ capre ⁊ aſini
Os bouis.
Tella aranee
Terra ſigilla
Olibanum.
Urina hoīs.
Muſcū marinum ⁊ qd ſit.
Alumen.
Folia ſalicis.
Liſimachiō.
Cor pulli. vulturis.
Cinis ligni ſtiptici.
Expertum.

ſuper loco defluxus ſan. ⁊ in ea accedat ignis tollet
Coriandrum. eniȝ fluxuȝ ⁊ opabit vt cauteriuȝ. ¶ Coriandrum
ēt torefactū ⁊ vulneri ſuppoſitū illuȝ ſiſtere ſcimus.
Queraē ēt ſupra cap. de ſputo ſan. ſermone primo.
¶ Ad fluxuȝ aūt ſan. qui proprie eſt ex capite dicūt
Sanguis ⁊c. ꝙ ſan. turturis aut pdicis aut palūbi vł turdi recēs
ſaluberrime curat. ¶ Et raſ. ſic dixit ſi ſcidat caput
alicuius ſemp ⁊ pȳciat de ſan. eoꝝ ſup teſtaȝ cerebri
San. galline magnā pſtat medicinā. ¶ Et iteꝝ dixit ꝙ ſan. galli
Ad ſan. ic vē vel galline ſi ponat ſup frontē tritū vȝ ꝯtra ſangui/
tre cōgelatū. nē fluentē ex teſta aut ſilr cerebrū galline bibitum.
Bitumen. ¶ Cū āt ſanguis eſt ꝯgelatus i vētrē bitumē cū bi
bit liq̄facit. ¶ Expti aūt ſumus ꝙ educit ſan. coa/
Ciminū car/ gulatū i ventre ⁊ maxie p vrinā ciminū carmenuȝ
menum. qñ terit ⁊ bibit cuȝ aq̄ decoctionis apȳ: ſed de hoc
aliqd dictū eſt ſupra cap. de ſputo ſan. ⁊ ēt aliq̄ vti/
lia tacta ſunt ſupra cap. de puocatione vrine

¶ Caplm. 2. De eliquanda carne in vlceribus ⁊ do
lore ipſorum ⁊ vermibus.

B Reuitas nos inducit vt ſil de his tribus dica
mus. ſ. de eliquāda carne in vulneribus: dolo/
ribꝰ eoꝝ: ⁊ in vermibus ꝯtingit. n. qñq; vt caro ſup
Aſſa. flua naſcat in vulnere quā eliq̄re opȝ. ¶ Et dixerūt
qdā ꝙ aſſa in vulneribus poſita carnē eliquat ſup/
Lapis eſyos fluam. ¶ Eliq̄t ēt ⁊ ſine mordicatione flos lapidis
Sucudus. eſyos al aſſiicis ipoſitꝰ vulneri. ¶ Sucudus ēt ſup/
Cinis velerū pulueriȝatus illaȝ eliquat. ¶ Gal. āt dixit ꝙ cinis
vſtorum. veleꝝ vſtoꝝ ipoſitꝰ vulneri tutiſſime exterminat lē
tam carnē. Idē aūt pōt cinis alioꝝ piloꝝ ipoſitus.
¶ Et dixit ēt ꝙ in q̄cunq; pte corpis ſint vulnera
Ad ōmes vul ⁊ vermes fiāt i eis vt frequēter ꝯtingit iponat pul/
neribus. uis calamēti ⁊ maxie mōtanī: nā iterficit ⁊ educit.
Calamentuȝ Sȝ ad hoc multa pñt adduci dicta ſupra. ca ꝺ ꝟmi
Ad dolores bus. ¶ Dolorē āt vulneꝝ q̄ frequēter ꝯtingit ſedat
vulnerum. emplm fcm̄ ex farina lupinoꝝ ⁊ ordei ſuperpoſitū.

Lignum Guaiacum ...

¶ Capitulum .3. De excoriatione oſſis ⁊ extractione fruſtuloꝝ oſſis ⁊ alioꝝ infixoꝝ carni ⁊ reſtauratione oſſis deperditi.

SEpiſſime in vulnerib⁹ cogit neceſſitas vt oſſa excorient̄ ⁊ fruſtula educant̄ ꝙ bonū eſt ſcire qualr̄ cū medicinis hoc fiat. ¶ Excoriat aūt in vna die ⁊ fragmēta ſepat euforbiū ſuppoſitū oſſi: ſꝫ premuniat̄ cū iponit̄ caro circunſtās cū aliquo ceroto vel pāno lineo ne adurat̄ adureret .n. illā. ¶ Corticē āt oſſis citiſſime eleuat ⁊ icarnat radix paucedani ipoſita ⁊ ē fenicul⁹ agreſtis ſiue porcin⁹: citiſſime .n. illū eijcit vt dixit Gal. ¶ Si āt radice vitis albe cū vino fiat emplaſtrū ⁊ ſupponat̄ oſſi extrahit oſſa fracta ⁊ hoc vt tollāt̄ radices vitis albe ⁊ quoquāt̄ i oleo donec diſſoluāt̄ ex q̄ applicata oſſi fiat empl̄ꝫ. ¶ Et ſcimus ꝙ lignū indū qd̄ dicitur karon al̄ karis eſt magni iuuamēti ad fracturas oſſiuꝫ ⁊ diſlocationē: ſꝫ de hac in p̄nti ope nō intēdimus loq multuꝫ. ¶ Et kirādus dixit ꝙ oſſa q̄ſſata ſanant̄ dono dei ſi ſeptē dieb⁹ bibat̄ ex ſucco folioꝝ vitis albe ⁊ vino albo mixto añ. ¶ Et dixit ꝙ fragmēta mādibulaꝝ attrahunt ſine dolore lumbrici terre ſuppoſiti. ¶ Et Raſis dixit ꝙ cācer fluuialis tritus ⁊ ſuppoſitus extrahit cuſpides ſagittaꝝ ifixas. ¶ Oſſa etiā fracta extrahit ⁊ oē ēt qd̄ eſt infixū carni hoc empl̄ꝫ ſuppoſitū. ℞. radicū hireos ſilueſtris partē .j. floꝝ eius ptem tertiā centauree ptem quintā fiat emplaſtrum cū modico melle: hoc ēt ſedat dolorē in pte. ¶ Extrahit aūt ſpinas ⁊ tella ⁊ oia infixa carni radix cāne mixta tribulis ⁊ ſupēplaſtrata loco. ¶ Eadem autem extrahit caro lacerte ſuperpoſita ⁊ maxime caro ſtelionis. ¶ Similr̄ ⁊ eadē extrahit muꝫ ſuperpoſitū loco ⁊ maxime nigrū. Eſt autē mum ſordes feneſtraꝝ apum. ¶ Si aūt tota limacia purpurea ſicut eſt teratur ⁊ ſuperponatur loco extrahit

Euforbium.
Radix paucedani ⁊ qd ſit.
Radix vitis albe.
Lignū indū.
Succus fol. vitis albe.
Lūbrici terr̄.
Cancer flu.
Radix canne.
Caro lacerte
Muꝫ ⁊ qd ſit.
Limacia.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-148610-p0217-5

Lactuca aſini

infixa. ¶ In lactuca quoqꝫ aſinina eſt ꝓprietas extra hendi oĩa infixa. Et. Dy. vocat atuſari. ¶ Et dixit

Caro muſtelle.

Gal. ꝙ caro muſtelle ſicca ꝛ ſuppoſita loco attrahit infixa q̃cũqꝫ ſint illa. ¶ Et ſum⁹ expti ꝙ ẽt myrrha

Myrrha.
Ariſtologia.
Cortex ſerpẽtis.

ſuppoſita loco infixa attrahit. ¶ Et ꝙ oĩs ariſtolo. ſuppoſita loco extrahit ſpinas ꝛ fracturas lignoꝝ infixas carni. ¶ Solus ẽt cortex ſerpẽtis ſuppoſitus infixa attrahit. ¶ Et Aui. dixit ꝙ fructus nil ꝓprie cũ farina loliȷ̃ mixtus attrahit ſurculos ꝛ ſpinas.

¶ Capitulum. 4. De decoratione omnium cicatricum vulnerum ꝛ vlcerum.

Dico ergo ꝙ ad remouendũ cicatrices caraſationũ ventoſoꝝ vngaꝛ locus poſt caraſationẽ cũ vnguẽto facto ex maiorana vel aq̃ eius. Delet aũt ꝛ cicatrices vlceꝝ ſerapinũ diſſolutũ cum aceto qñ

Serapinum.

ſepe fricanꝛ cum eo. ¶ Ad eaſdẽ aũt cum ſunt nigre fomẽtatio cuꝫ pulegio cocto cuꝫ rutha. ¶ Mas aũt delet ſuccus eruce recẽtis mixtus cũ melle ꝛ felle bouino ꝛ illinit⁹. ¶ Delenꝛ etiã cicatrices ſi ſepe

Bulbus.
Adeps aſini.

liniantur cũ bulbis. ¶ Et dixerũt ꝙ ſi adeps aſini illas inũgat radire facit ad colorẽ corpis ſui. ¶ Et

Fel thauri.

kirandus dixit ꝙ fel thauri cum teſta oui ſolutũ cicatrices eiuſdẽ coloris efficit. ¶ Et Raſis dixit ꝙ ſtercus colũbi cum melle vel ſemine lini euelit pellem ſuperexcreſcentẽ apoſtemati. ¶ Et dixit ꝙ ſter

Sterc⁹ colũbi ꝛ galline.

cus galline ſi cum melle more emplaſtri miſceaꝛ mũdat cicatricẽ q̃ fit ab apate qđ dꝛ ignis pſic⁹. ¶ Si

Olibanũ cortex.

etiã linianꝛ ex corticibus olibani diſſolutis cũ melle delet. ¶ Fedas etiã cutis cicatrices lac illinitum ꝛ ſimiliter aqua eius delet. ¶ Radix vitis albe etiã abſtergit mixta cum orobo fenugreco. ¶ Ego aũt

Sperma virile.

expert⁹ ſum q̃ꝫ ſperma virile ſuperinũctuꝫ mire dilucidat. Et dicit ꝙ ſi qñ fiunt cicatrices in vulneribus aſſidueꝛ eius inunctio penitus non apparent.

¶ Et ego dico q̄ cutis ſicut ⁊ oīa mēbra radicalia hꝫ primā ſui generationē a ſpermate ⁊ nō a ſanguine erit ergo inter ea oculta proportio.

¶ Tractatus quartus tertij ſermonis. De apoſtematibus cōtinet capitula nouem

¶ Capitulum primum vniuerſale. De apoſtematibus calidis ⁊ frigidis in genere.

Quum apoſtema ſit r̄pletio poroſitatū mēbroꝝ cōſimiliū ſicut dictū ē ſupra facta p̄ter nām triplicē curationē merebit̄. Aut enim p impulſuꝫ eius qd̄ ad mēbrū fluit fiet ſanatio ⁊ hec cōplebit̄ cū frigidis ⁊ ſtipticis. Aut p reſolutionē eius q̄ fluxit. qd̄ qdē cōplebit̄ p calida ⁊ ſicca vt in pluribꝰ. Aut p maturationē cū ad vlcus peruenerit: opꝫ ⁊ nos quidē in hoc caplo dicamꝰ in vl̄i que cōferunt i oībus apatibus ⁊ ꝓprie calidis ⁊ frigidis nō duris: poſtea in ſpāli deſcendemꝰ ad q̄daꝫ: demuꝫ de duris dicemꝰ vlterius ponemꝰ de vlceribus ſermonē. ¶ Et dico q̄ folia mādragore cū polenta. i. ſauic emplaſtrata cōferūt in omni apate: ſed me cogit natura auxilij vt de repcuſſiuis dicaꝫ. Et dico q̄ in oī apate repcuſſiua in principo cōferunt preterq̄ꝫ in apatibus emontoriorum nulla. n. illis cōpetūt: piculū. n. erit a mēbris inobilibus ad mēbra nobilia materias nocētes expellere. Cuꝫ aūt apa in augmēto ſui exiſtit repcuſſiua cū reſolutiuis ſint admixta. In ſtatu aūt ⁊ d̄clinatōe reſolutiua ſola ponant̄ quare cautꝰ lector diſtinguat auxilia non minꝰ circa tēpora apatum q̄ꝫ circa diuerſitates eoꝝ. ¶ Ad oēs āt tumores ſi fiat empl'ꝫ ex raffano ⁊ aceto tritis illos aufert ablatione forti. ¶ Oēs aūt exituras curat ciclamē mixtū cuꝫ aceto ⁊ melle. ¶ Ad oīa āt apata cōfert ſudor hoīs exercitati cū puluere.

Folia mādragore.

Ist ain tröffel und hanckt dar, fein dem apffl

ſuo poſitus ꝙ ſi ſint molia ſolus imponatur ⁊ preci-
pue illis q fiunt in emūctorijs: illa enim oia curat.
Si vero apata ſint dura addat ſibi oleū de alchāna
Semē vrtice vel oleū roſ. ℂ Ad oia etiā apata ⁊ oēs puſtulas ſe-
men vrtice cū aqua pluuiali impoſitū eſt maximuʒ
Sarcocolla. pſidiū. ℂ Sarcocolla quoqꝫ more empl'i ſuppoſita
Berberis. ſedat oia apata. ℂ Oibus āt apatibus calidis ber-
beris approprietate ꝯfert. ℂ Eiſdē āt calidis ꝯfert
Lēticula aq̄. iuuamēto magno ⁊ maniſeſte lenticula aq̄ ſuppoſi-
Coriandrū. ta ⁊ ꝑprie lenticula aq̄ marine. ℂ Ad eādē coriādrū
cū melle ⁊ ol'o ēpl'ef. ℂ Ad oia quoqꝫ cal'a ſiue ſint
Solatrum. extra: ſiue itra poſita empl'ꝫ factū ex ſolatro ē bonū
cū extrinſec⁹ eſt apa. Ad itrinſeca aq̄ ei⁹ bibaf. ℂ Et
Flos ieſemini. dixit Gal. ſi flores ieſemini ifundanf i aq̄ donec mi-
tigef vehemēter virtus eoꝝ ſunt bonū farmacū ad
Stercus hominis. flegmones. i. apata calida. ℂ Et dixit Raſis ꝙ ſter
cus hois tritū cū rutha poſitū ſup apata corrodēs
carnē ſanat. ℂ Ad oia āt apata putrida caro mari-
Oſtracha. noꝝ oſtracoꝝ ꝯbuſta cū aceto ⁊ aq̄ vl' cū aceto ⁊ mel
le mixta ꝯfert iuuamēto magno ⁊ māifeſto. ℂ Eiſ-
dē ēt ꝯferūt medicamina facta cū fricatura plūbi d̄
qbus ſupra multa dixim⁹ ⁊ dicem⁹ ifra quū de cācro
tractabim⁹. ℂ Ad oia āt apata flegmatica fiat em-
pl'm cū radice cucumeris aſinini ⁊ farina ordei. naʒ
illa reſoluit ēt ſi ſint antiq̄. ℂ Oēs āt furūculos re-
Cinis olei cōbuſti. ſoluit inūctio facta cū oleo ⁊ melle ⁊ ſale. ℂ Ad oia
āt bothor ꝯfert cinis olei cōbuſti ſuppoſit⁹. ℂ Eiſ-
Decoctio lupinorum. dē ēt ꝯfert d̄coctio lupinoꝝ. Unguē. āt nr̄m ad oia
Unguētū nr̄ʒ apata calida. ℞. coriādri ceruſe litargirij olei roſa.
aceti oiuʒ aā. fiat eoꝝ pmixtio bona ⁊ adminiſtref.
ℂ Experti ēt ſumus ad oē vlcus ⁊ oēʒ puſtulā ma-
lā herbā q̄ dicif herba ſancti Laurentij ⁊ alio noie
herba venti qn̄ coquif ⁊ applicaf loco. ℂ Ad oēs
etiaʒ exituras experti ſumus vt tollāf folia malua-
uiſci ⁊ maſticenf cum ſale ſuperponanf aut coquan

tur in vino vel melicrato ⁊ supponaſ ⁊ hoc eſt etiã cõfert ſcrofulis: ſed quũ maturationem magis que rimus cum melicrato coquim⁹ quando vero reſo/lutionem ⁊ exiccationem maſticamus cum ſale.

¶ Capitulũ ſecundũ. De formica heriſipilla ⁊ her peſtiomeno.

Quoniam heriſipille ⁊ formice ⁊ ignis pſici cã ⁊ cura ſunt proxime: iõ de eis ſimul dicemus oẽs eniʒ ſunt de ignita materia ideoq; heriſipillam curat plantago impoſita cuʒ chimolea ⁊ puſcha alʳ ceruſa: ¶ Idẽ aũt opaſ medulla panis frumẽti tri/ta cũ raſura corticis cucurbite recẽtis ⁊ ſuppoſita. ¶ Ad eandẽ aũt ⁊ maxie qñ dilatanſ de mẽbro ad mẽbrũ virga paſtoris ipoſita eſt vna de melioꝛib⁹ me dicinis. ¶ Radix ẽt madragore multũ trita ⁊ ſup/poſita cũ aceto cõfert multũ. ¶ Et dixit Auicẽ. ꝙ rutha mixta cũ ceruſa ⁊ aceto ſanat antiq̃ʒ heriſipil lã ⁊ formicã. ¶ Et dixit cinis ſalicis linitus cũ ace to formicã remouet. ¶ Emplꝛm aũt factũ ex folijs ⁊ ſeie lini cũ vino ſuppoſitũ ꝯfert valde. ¶ Ad idẽ etiã ⁊ formicã cõfert multum acetum bibituʒ ⁊ lini tum ⁊ etiaʒ ꝓhibet vt nõ perueniat apa. ¶ Inun/ctio ẽt facta eiſdẽ cũ aqua decoctionis ſolatri ⁊ cera alʳ ceruſa ⁊ oleo roſ. cõfert. ¶ Et in formica ſumus experti vt tollantur cortices arboris pini ⁊ calcanti añ. ⁊ cum oleo mercino fiat emplaſtrũ ⁊ loco ſuppo naſ. ¶ Eiſdẽ aũt ⁊ igni perſico cũ farina lupinoꝝ ⁊ farina ordei mixtis fiat emplaſtrum qḋ expertus ſum perutile miſcens illas ſolum cuʒ aqua frigida. ¶ Et Gal. qdẽ dixit ꝙ caules ſanãt illas: ⁊ ſilʳ di/xit ꝙ ſanãt herpetes. ¶ Et dixit ꝙ centũnodia eſt herpetibus bonũ pharmacũ: ⁊ ẽt alioꝝ vlceruʒ eui dentiſſimũ vero flegmonoſoꝝ ⁊ alioꝝ reumaticoꝝ.

Plantago.
Medulla/panis.
Virga paſto/ris.
Radix man/dragore.
Cinis ſalicis
Caules.
Centũnodia.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-148610-p0221-6 DFG

¶ Et dixit etiam ꝙ ſi tollantur albumen oui ⁊ ſex vini añ. exiccant herpetez ⁊ vlcera difficilia. ¶ Ad eandem autez ſumus experti ſuccum coriandri aut etiã ipſum coriandrum miſcens ipſum cuz melle ⁊ oleo emplaſtrantes eſſe vtile.

Coriandrũ.

¶ Caplm. 3. De antrace ⁊ carbũculis.

ET qm̃ antrax ⁊ carbũculus ſunt ex apatibus calidis ⁊ a cã ppinqua fiũt qꝛ nõ differũt niſi ƀz maiorẽ ⁊ minorẽ aduſtionẽ ſanguinis factã a qua fiũt. Jõ de ipſis diceñ. ſimul. Uerũ qꝛ mortificatione ⁊ cauteriçatione indigent q̃ fit cũ medicis aduſtis: iõ forte qs falſe opinaꝛ ipſa fieri a cã cali. ¶ Dicũt ergo ꝙ aſſa cũ melle ⁊ nitro ⁊ rutha mixta ⁊ ſuperpoſita eſt ſingulare pſidiũ. ¶ Et dixit Gal. ꝙ exibile nucis ſuppoſitũ illos ſanat. ¶ Aperit aũt carbũculos oppoponacũ cũ paſſulis ſuppoſitũ. ¶ Et dixerũt qdã ꝙ ſi patienti antracẽ vel carbũculũ ppinaꝛ i potu ex radice palme xp̄i illos ſubito lẽteſcũt. ¶ Nos vero pcepimus vt ſuper eos ponaꝛ ex his ℞. cantaridaꝝ cõbuſtaꝝ alei ⁊ ſaponis diſſoluãtur cũ hoc capitelo. ℞. cineris quercus quo tintores vtuntur partes. iiij. calcis partes. vj. miſceanꝛ ⁊ ſuperponanꝛ cum pdictis. ¶ Circa locũ fiat emplm hmõi. ℞. ſucci plan. ⁊ maluaꝝ añ. inſpiſſenꝛ cũ puluere ceruſe: cortice papaueris: camomille: agrimonie: farine ordei: ⁊ medule panis: ⁊ addaꝛ eis ex olo: ⁊ aſſungia q̃tũ neceſſe videꝛ. ¶ Erradicãt aũt antracẽ: oliue nigre pter maturitatẽ trite ⁊ ſuperpoſite vt ſumꝰ experti. ¶ Et expertũ nr̃m eſt i hoc mirabile vt tollaꝛ cinis: ⁊ i oleo bulliaꝛ ⁊ ſuperponaꝛ.

Exibile nu.

Oppopohacum.

Radix palme chriſti.

Oliua nigra

Exptũ nr̃m.

¶ Caplm. 4. De panaritijs.

DIcemus aũt nũc de panaritijs qm̃ inter apata cal. numeranꝛ. ¶ Panaritia aũt ad ſanitatẽ pducit ſolũ thus cũ melle mixtũ vt dixit Dy. ¶ Ad eadẽ aũt eſt vtile emplꝫ factũ ex ſerratura elefantis.

Serratura. elephantis.

¶ Si vero ſit vlceratū panaritium: ſoluz aloes tritū ſuperponaṫ. ¶ Cōfert aūt eidē ſordities q̄ ab aure fodiṫ. ¶ Cōfert aūt eidē omne litiū ſuperpoſitū. ¶ Erugo quoq; ferri cū vino ſuperpoſita illis cōfert ꝙ ſuz expertus. ¶ Ligritia ēt ⁊ ſuccus eiꝰ impoſita ſanant ⁊ ſilr cortices eiꝰ triti cū ficubus acerbis ⁊ ſuperpoſiti ⁊ maxime cū pēnis. ¶ Ex exptis aūt nr̄is ēſt ⁊ maxie: cū eſt i radice vnguis eſt vt ſumaṫ flos vitis agreſtis ⁊ tēpereṫ cū nigella ⁊ superponaṫ: ⁊ maxime cū panaritia ſunt in principio.

Sordes au.
Litium.
Erugo ferri
Liquiritia.
Exptū nr̄m.
Flos vitis agreſtis.

¶ Cap. 5. De maturatione apātis ⁊ eius apertione.

Solent ex p̄dictis apātibus plura apertione ⁊ maturatiōe indigere circa q̄ ponemꝰ q̄ vtrāq; intētionē perficiūt cū medicinis. ¶ Dixerūt ergo prudētes antiq viri ꝙ bdeliū maxie ꝯfert in molificādo apāta ⁊ maxie qd̄ ſiculū eſt. ¶ Ad idē aūt ⁊ citam maturationē faciēdā: ſanguis prci vel vrſi vel tauri vel leporis calidus imponaṫ. Et Aui. dixit ſanguis iſte calidus poſt ꝯgelationē imponaṫ. nā frigidus impoſitus nō maturat ſm̄ Gal. ⁊ ēt ſʒ Raſini. Et addit Raſ. ad ſanguinē tauri ꝙ etiā ſepuz eius admiſceaṫ. Et ſanguis tauri ſuper dura apāta apponaṫ. Sanguis aūt leporis ſuper mollia. ¶ Ad aperienda oia apāta imponaṫ ſemperuiua cuz aſſungia ⁊ coriādro trita. ¶ Aperit aūt cito ⁊ experimēto didicimus ſemen vrtice viride cuz ſale ſuperpoſitū ⁊ tritū vbi q̄riṫ ruptura ⁊ tantūdez de ipſo loco pligetur qn̄ queritur ꝙ apertio magna fiat. ¶ Et dixit Raſ. ꝙ caro teſtudinis mixta cū farina ordei ⁊ puluere molēdini aperit ea ⁊ per teſtudinē intelligit limatias vel oſtraca. ¶ Et dixit ꝙ ſi fiat emplm̄ cuz ſtercore galli citrino ⁊ oui meditulio ⁊ pauco croci aperit oē apā in quo eſt pus. ¶ Qd̄ aūt aperit dubelet difficilis maturatiōis eſt emplm̄ factū ex radice narciſci. i. liliȷ̈ albi cū melle ⁊ herbo ſuperpoſitum.

Bdellum.
San. aialiū
Semꝑuiua.
Semē vrtice
Caro teſtudinis.
Stercꝰ galli

Eſt aũt herbus orobus ⁊ robilia idez. ¶ Idem aũt operãt folia ſuahal ſuppoſita ⁊ maturãt apata diffi/cilis maturatiõis ⁊ inobediẽtia maturatiõi. ¶ Mora aũt rubi cum pane ⁊ melle mixta impoſita apata mirifice rũpunt. ¶ Ut in apertionẽ oia apata imatura veniãt. ¶ Expti ſumus vt tollat ſtercoris co/lũbini ⁊ lolij añ. coquant in vino ⁊ ſuperponãtur.

Suahal. Mora rubi. Exptũ nrm.

¶ Capi. 6. De apatibus duris in gñali: ⁊ de nodis.

TRanſeamus deinceps ad oia apata dura pri/mũ faciens vlem ſermonẽ. ¶ Dico ergo q ad apata dura folia oleandri impoſita ſunt magni iuua/mẽti. ¶ Dixerũt etiã q oleuz de lilio diſſoluit oẽm duritiez antiquã a pprietate q̃ eſt in eo. ¶ Idez pñt facere lẽtes cocte cũ aceto ⁊ emplate. Et nos qdem experti ſumus eas decoquẽtes cũ aq̃ marina. ¶ Et Gal. dixit q oẽs ſcliroſe durities cũ folijs capparis emplent mixtis cũ aliquo qđ obtũdat virtutẽ eoꝝ, nã in paucis diebus diaforant. ¶ Et dixit etiã hũc ſermonẽ ficus parue acerbe cocte diaforant oẽs du/ros tumores: maxime aũt diaforãt ⁊ ipſe per ſe cata/plaſmate: talis ſunt ỽtutis ⁊ decoctio eaꝝ ẽt eſt filis vere: op3 aũt vbi digerere vis triticeã farinã admi/ſcere. Ubi vero diaforare ordeaceã panis aũt in me/dio eoꝝ eſt. Scire etiã op3 digerere magis qdẽ pin/guiores. acriores vero ingeſtu abſtergere ⁊ diaforare nate ſunt. ¶ Et dixit vtraq3 pix poſita in cataplaſ/matibus digerit oẽs duros ⁊ idigeſtos tumores mi/nor recens emplaſtrata mollificat oẽs tumores du/ros. ¶ Et dixit etiã in q̃rto ſcliroſitates ⁊ durities ꝯgruiſſima eſt adeps leonis ſicut ocioſiſſima eſt por/cina thaurina eſt media haꝝ. ¶ Et dixit Raſ. q ce/rebrũ cerui lenificat apoſtemata dura ſi ſint i muſcu/lis ⁊ etiã cordis. Et poſt ipſum eſt in hoc cerebrum vtillimũ. ¶ Et etiã dixit q cancer fluuialis tritus

Folia olean/dri. Oleũ de lilio Lentes. Folia cappa/ris. Ficus. Pix. Cerebruz cer/ui. Cãcer fluuia/lis.

ꝛ ſuperpoſitus illa diſpergit. ¶ Et idē operātur ra dices ieſemini cū aceto trite ꝛ ſuperpoſite naꝫ illas ſanant. Et dixerunt de nodis ꝙ ſi plūbū ſuperliget eis: ita ꝙ ſolū nodū cōprimat ꝛ nō partes circūſtantes ſpargit ꝛ diſſoluit: ita ꝙ nodis paruis valde cōfert caro eritij marini ſuppoſita. Et dixerunt qdā ſi natus poſt mortē pr̄is ſui mordeat nodū ter ſtringēdo bene ſanat patiens: ſed hec trāſeunt medicinalē ſcientiā ꝛ cognitionē: ꝛ vt puto ſola cōſtrictio hoc facit. Et nos oēs nodos ꝛ oēs durities diſſoluimus ſic: tollātur folia cipſſi humida aut nuces eius terātur cū medulla ficuū ꝛ ſuperponant. ¶ Ut aūt omnis duricies melācolica reſoluat. ℞. ſaturegiā ꝛ eā decoque i aceto poſtea accipe marchaſitā ꝛ pone in igne donec fiat ardens: deinde ſuperinfunde illā cū illo aceto: ꝛ cū illa ſuffumiget durities. ¶ Ad eaſdē aūt durities ꝛ etiā durities q̄ fiunt poſt aures tollat farina ſemis lini ꝛ tēperet cū aq̄ cineris ꝛ ſuperponat loco. Eius aūt deſcriptio ſcripta eſt ſupra capi. de ꝯgelatione lactis vel ſanguis i ſtomacho. ¶ Cū autem ſunt apoſtemata in principio ſue durationis: tollant farina frumēti ꝛ farina auene coquant adinuicē ꝛ ſuperponant. Qđ etiā oia apoſtemata dura ſoluit etiā q̄ ſunt poſt aures eſt empl'm noſtrū hoc. ℞. viſci quercini raſure pini cere aā. fiat empl'm. ſequenti autem capitulo multa requirantur.

Radix ieſemini. Plumbum. Cipreſſus. Emplꝫ nr̄m.

¶ Capitulum. 7. De ſcrophulis.

Nunc aūt dicamus de ſcrophulis q̄ ſunt apoſtemata dura facta in locis glandoſis ꝛ ꝑprie circa gulā. ¶ Dixerūt aūt antiq ꝙ ad oia apāta dura radix affodilloꝝ cū fece vini ſuperponat. ¶ Et dixerūt ꝙ ſolū emplꝫ cū ſemine lini reſoluit ſcrophulas ꝙ ſi eis addat ſtercus colūbinū illas diſrumpit imo dicūt ꝙ in ſpargēdis ſcrophulis loliū comeſtū vel bibitum appropietate cōfert ꝙ ſumus experti.

Radix affodilli. Semen lini. Loliuꝫ.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-148610-p0225-9
DFG

¶ Et Raſ. dixit q̄ ſtercus colūbi cuz mixtū fuerit cū farina ordei ⁊ ſemine lini ⁊ aceto ⁊ impoſitū fuerit diſſoluit ſcrophulas. ¶ Cinis aūt vnguium aſinoꝝ ⁊ equoꝝ ēt ſm Gal. diſſolutus cuz aceto aut ēt cū oleo īpoſitus ſcrophulas diſſoluit ⁊ hoc ꝯfirmat ēt Raſ. ¶ Et dixerūt q̄ armoniacū illas diſſoluit. ¶ Et lentes ēt cocte cū aceto ⁊ emplrate illas diſſoluunt q̄ ſumus experti. ¶ Duritiē aūt ſcrophulaꝝ tollit ziniar. i. viride eris mixtū cū armoniaco ⁊ impoſitū cuz licinio. ¶ Idē aūt operaṫ rutha ⁊ ꝓprie emplrata regioni ei⁹. ¶ Folia ēt capparis ⁊ radices ēt ſi miſceanṫ cuz medicinis ad hoc ꝯuenīētibus in paucis dieb⁹ ſpargūt illas. ¶ Et nos q̄dē in exptis nr̄is miſcemus farinā fabaꝝ ⁊ pinguedinē galline. ¶ Sterc⁹ aūt capraꝝ fortiter illas diſſoluit. ¶ Qḋ ēt eis ꝯfert ⁊ eas augmētare nō ſinit eſt caro ſerpentis ⁊ ius eius in vſu habita abiecto capite ⁊ cauda. Idē aūt pōt ⁊ pellis ei⁹ ſilr̄ data: Eiſdē valde cōfert caro eritiȷ marini ſuperpoſita eis. ¶ Et dixit Gal. oēs ſcrophule ⁊ oēs indurati tumores ⁊ p̄cipue in corporib⁹ duris emplrenṫ cū ſtercore bouino ⁊ aceto ſic aūt ſtercus vernale magis. ¶ Et dicūt q̄ farina ordei cū pice liq̄da cera ⁊ oleo in infantib⁹ cito ſanitatē īducit illa ſpargēdo. ¶ Et dixit Amech ſuſpēſio radicis acetoſe ad collū ꝯfert habēti ſcrophulas. ¶ Et iteꝝ dixit q̄ ſi ſuſpēdaṫ pes cancri in charta ꝯſeruationis a collo ei⁹ q̄ hꝫ ſcrophulas curat q̄diu durat ſuper ipꝫ. ¶ Et nos q̄dē ſumus experti ſumus expti q̄ coriādrū cū farina fabaꝝ ⁊ melle emplro facto ⁊ ſuppoſito reſoluit ſcrophulas. ¶ Ad ſcrophulas aūt ⁊ ad oē duꝝ apa. ℞. farinaz lupinoꝝ mel ⁊ aceti modicū fiat emplr̄m ⁊ ſupponaṫ: ⁊ hoc etiā corporibus duris magis in mollib⁹ aūt loco mellis ponaṫ aq̄ ſola. ¶ Capilliue. ſcrophulis emplrati etiam multū ꝯfert ⁊ experimento didicimus. ¶ Trociſci etiaz de

Marginal notes: Cinis vngui. aſini ⁊ equi. — Armoniacū. — Lentes. — Rutha. — Folia cappa. — Faria fabaꝝ — Stercus caprarum. — Caro ⁊ ius ſerpētis ⁊ pellis — Sterc⁹ bouis — Radix acetoſe ſuſpenſa. — Pes cancri — Exptū nr̄m. — Emplr̄m. — Capil. ve. — Tro. de ſca.

etiã de ſcamonea q dicti ſunt ſupra cap. de dolore ca pitis liniti ſupra ſcrophulas ⁊ ꝓprie cum ſucco apij aut dauci delent eas. ¶ Et ex exptis nr̃is pulcherrimis eſt vt ex ſucco vitis albe ⁊ melle ⁊ vino equalibus partibꝰ ſumptis fiat potio patiẽti ſcrophulas ⁊ radice eiꝰ ⁊ melle. ¶ Adducať ẽt ad hũc locũ vnguẽtuȝ factũ ex ſucco ciclaminis dictũ ſupra cap. de opillationibus ⁊ duritiebus ſplenis. ¶ Experiẽtia aũt pulchra ſcio ꝙ arſenicũ ſublimatũ ſup ſcrophulas ponať donec corrodať cutis vſqȝ ad ſcrophulaȝ demũ cũ ſtillo pungať ꝓfunde ſcrophulas in duobꝰ vel tribus locis ẜm quantitatẽ eius ⁊ in puncturis infundanť grana dicti arſenici ⁊ nunqȝ moueanť ⁊ locus deſuper quacũqȝ die cũ aſſungia porcina epithimeť: putrefiet enim ſcrophula tota cũ foliculo ⁊ egredietur ⁊ locus poſtea cura cõmuni curetur.

Exptuȝ nr̃m aliud.

Unguentũ ciclaminis.

Arſenicũ ſublimatum.

¶ Cap. 8. De cancrenis ⁊ cancro.

Et qꝛ cancer ⁊ cancrena fiũt a materia melãcolica ⁊ nõ dĩnt adinuicẽ niſi ẜm accidẽtia ⁊ nõ ẜm dr̃ias eſſentiales ⁊ dixit Auic. recte pñt noĩari ⁊ tractari in hoc ca. ¶ Et dixerũt antiq ꝙ eruca gorema alr̃ geratina optĩe curat cãcros Serap. ꝟo vocat buderenga. ¶ Cataplaſma ꝟo factũ ex cicere peregrino ⁊ melle ſaluberrime curat. ¶ Et kirandus dixit ꝙ cancrũ lingue ⁊ partium eius imo marcidã linguã vidit curari ſolo ſucco folioꝝ vitis albe cuȝ melle. ¶ Et Raſ. dixit ꝙ ſanguis leonis ſupfricatus cãcro tollit illũ. ¶ Et ſilr̃ dragõtea optĩe curat cãcros. ¶ Oleũ aũt roſ. vel myrtinũ vel citonioꝝ vel aliqđ ex oleis fri. fricatũ cum piſtello plũbeo in mortario plũbeo vſqȝ ad oleoꝝ ſpiſſitudinẽ ⁊ ſuper inunctũ cãcris optime curat ⁊ mirabilia ſunt ⁊ oĩa medicamina facta cũ plumbo ⁊ ego ſemper inueni vtiliſſima. ¶ Si aũt cancer non ſit vlceratus liniať cũ tuderi ⁊ aqua mellis ⁊ eſt herba naſcẽs in tectis.

Eruca geratina.

Succꝰ fol. vitis albe.

San. leonis.

Dragontea.

Tuderi

¶ Sedāt aūt dolores cācroſoꝝ mēbroꝝ: ⁊ ēt ſum⁹ expti ſepiſſime lac ipoſitū cū aliquo cinere ſicut eſt cinis fornacis in qua purget̄ es. ¶ Et ego qdē mirā vtilitatē inueni in cācris vlceratis ex ſola appoſitione folioꝝ herbe de moris al' demonis de qua magna copia habet̄ in lūbardia in territorio veroneñ.

Herba demonis.

¶ Gal. dixit ꝙ exibile nucis antiq̄ cācrenis impoſitū illas ſanat.

Exibile nuc.

¶ Ulcera aūt cācrenaꝝ decoctio lupinoꝝ amaroꝝ ſuperinfuſa eſt vtilis ⁊ ea ꝓhibet vt ſum⁹ expti ⁊ maxie corruptioni.

Decoctio lupinorum.

¶ Ulcera aūt cancrenaꝝ erradicat integre ſemē raffani cū aceto ipoſituȝ.

Semē raffani.

¶ Sumus quoqȝ expti ad cancrū nō vlceratū vt ſumant̄ paſſule dulces ⁊ piſtentur abſqȝ nucleis ſuis ⁊ miſceant̄ cuȝ folijs ruthe ⁊ cū folijs cuſſus ⁊ fiat empl'm cū farina ciceꝝ. ¶ Si aūt cācer ſit vlceratus. ℞. ſuccū racemoꝝ dragōtee ſiue ſerpentarie criſpe ⁊ ſuper locū pone ⁊ ſi neceſſe eſt addatur olei roſ. Medicina hec etiā valet ad polipū.

Ad polipuȝ.

¶ Si vero cancer ſit vlceratus ſcimus ꝙ infuſio ex aqua marina vbi lentes ſint cocte multū valet: ſed de eis querant̄ plurima tractatu de vlceribus ⁊ q̄rat̄ etiā vnguentū de ranis ſcriptū ſupra cap. de podagra.

Unguētuȝ de ranis.

¶ Additiones.

¶ Quidā paſſus eſt herpetē in lingua cui ꝑpinatū fuit arſenicū ſublimatū per duas horas dimiſſuȝ deinde appoſito butyro per diē cū vino ⁊ ſucco plantā. inde pluries loto ſanitati cito reſtitutus eſt.

¶ Folia herbe farfarelle cōtuſa ⁊ ſuperpoſita crurībus corroſis mirabile ſunt medicamen.

¶ Ad cancrū vlceratū expertū infalibile. ℞. briſcā vnā apū piſtet̄ ꝓptie deinde tole ciatū mediū ſucci plan. ⁊ tantūdē olei oliue miſce ſil' in modū empl'i ⁊ iſto mō mortificabit̄ vſqȝ ad dies. 8. vel. 9. deīde accipe panē vſtū fac puluerē ſupra ponēdo die vna alio aūt die vter̄ vnguēto ꝯſolidatiuo videbis mirabile.

Cancro ulcera

¶ Item aliud expertū vni matrone q̄ habuerat cancrū vlceratū iā annis .x. ⁊ per mēſem curata eſt libere cū puluere iſto ⁊ vnguēto infraſcripto. ℞. attramēti auripig. ſulfuris viui ⁊ ſaliſgēme diſtēpera cum aceto ⁊ pone in ollā rudem bñ coopertā ne fumus poſſit exire ⁊ decoquat donec incineret ⁊ puluerizetur ſubtiliter facta lauatura cū aceto tepido ſupaſpgat de pul. iſto vſq; ad mortificationē cancri deinde ponat de iſto vnguēto q. ℞. mellis rub. diſpumati ſepi hircini limature cupri añ. ⁊ miſce vt vnguētū.

¶ Cap. 9. De fiſtulis ⁊ duritiebus earum.

Fiſtula in morbo eſt ois cōcauitas facta corruptione membri illius ab aliqua materia defluente ad mēbrū q̄ in illo corrūpit. Et dicit Gal. q vocata eſt fiſtula ad ſimilitudinē fiſtularum extinſecarum in qbus pars ſuperior eſt ſtricta ⁊ inferior lata. ¶ Et Gal. dixit q oēs ꝯcauitates cronicas ⁊ difficile ſanabiles ⁊ fiſtuloſas ꝑpter reuma defluens: ſanāt teſte oſtrachorum qñ cōburunt ⁊ terunt ſubtiliſſime ⁊ lauant ⁊ miſcent cum aſſungia porcina ⁊ imponunt ⁊ pōt addi aliq̄ ex medicis incarnatis ſicut eſt es vſtū. Idē aūt operant oēs teſte ꝯchiliū: ſed debilius oſtrachis. Et hoc q̄rat q de hoc ēt dī ſeq̄nti ca. ¶ Ad oēs aūt fiſtulas ꝯfert aloes ꝑprie puluerizatū ⁊ ipoſitū. ¶ Replet āt fiſtulas ⁊ icarnat radix yreos qñ terit ⁊ iponit ⁊ ſi ponat cū melle illas mūdificat. Raſ. āt dixit bdeliū cū felle bouio diſſolutū admixto aceto ⁊ ſupinfuſū fiſtule ſanat. ¶ Et dixit os hois mortui ꝯbuſtū donec fiat cinis ⁊ tritū ſi ponat cum aloe al' melle ⁊ ipleat ex eo fiſtula vbicūq; fuerit ꝑſtabit ſalutē. ¶ Auſert ēt earum duritiē in duob⁹ vel trib⁹ diebus ⁊ mūdificat ipſas dimiſſis duobus vel tribus dieb⁹ in modū licinij: eleborus niger impoſitus: nā qñ extrahit erradicabit corpa earum. ¶ Cōcauatas aūt fiſtulas ſanat liſiuiū factum ex cinere ficul

Teſte oſtrachorum.

Aloes.

Radix yreos

Os hominis mortui.

Eleborus niger.

Liſiuium

nee ſcriptū ſupra cap. de cōgelatiōe lactis ⁊ ſanguis in ſtō. qū inde bene lauant ⁊ cuꝫ licinio imponit ꝙ ſum frequēter exptus ⁊ proprie in fiſtulis q̄ ſunt in coxa vel i loco carnoſo al' neruoſo.

Cinis chartarum.

¶ Cinis āt chartaruꝫ de papiro qū prius infundit in aceto ⁊ poſtea exiccat ⁊ iponit fiſtulis ē valde vtilis.

Radix titimali.

¶ Durities ēt ipſaꝝ tollit linitio facta ex radice titimali cū aceto aut ex ſucco alchechigi.

Succꝰ alchebingi.

Radix altee.

¶ Ad fiſtulas aūt ꝓprie paruas ⁊ eas que fiunt i oculo: maſticet radix altee cum ſale ⁊ ſupponat: nam eas mūdificat ⁊ facit naſci carnē. ¶ De fiſtulis aūt ani ſupius diximꝰ ca. de apātibus eius.

Bolus armē.

¶ Et Gal. quidē laudat in oī fiſtula bolūar. puluerizatū ⁊ impoſitū ⁊ dixit ipſum ſanare ſine imiſſione alicuiꝰ colirij mūdantis ſordē.

Radix dragōtee.

¶ Et exptī ſumus ꝙ illas occidit tanta imiſſa in eis ex radice dragontee.

Radix filicis.

¶ Ad fiſtulas aūt hūidas quoꝝ ſanatio eſt difficilis vtimur radice filicis maxie cuius color eſt rubeꝰ qū exiccat ⁊ terit ⁊ puluis intromittitur ⁊ querat pro hijs infra ſequēti capitulo.

¶ Tractatus quintus tertij ſermonis. De vlceribꝰ ⁊ cōtinet vnum capitulum.

Fel gallagionum.

Dico ꝙ vlcera ſordida ⁊ ꝓprie iſantiuꝫ fel gallagionum eſt ſingulare ꝑſidiū ⁊ credo ꝙ ſit fel gazel. i. caprioli.

Radix ciperi

¶ Cōcordāt aūt oēs ꝙ ad iſuſa vulnera q̄ vix cicatrizent radix ciperi ſit optima ⁊ mirabilis ⁊ Gal. aſſirmat in. 7.

Terra ſigilla

¶ Ad eundē āt terra ſigillata reſoluta ē optima ⁊ nimis ꝓdeſt. Et dixit Gal. hunc ſermonē iō ꝯ cōi rōne q̄lꝫ nō aduſta terra vtili exñte i vlceribꝰ adhuc magis q̄ poſt vſtionē fiunt lota ⁊ vix creſcētibꝰ vlceribꝰ ⁊ vix cicatrizabilibꝰ eſt vtilis.

Cinis cucurbite.

¶ Oīa auteꝫ vlcera concaua cinis cucurbite ſicce replet carne.

Sauina.

¶ Ad oīa aūt maligna plena putredie ⁊ ēt cācroſa: ſauina trita cū melle ipoſita ꝯfert.

Sucudus.

¶ Eadē āt vlcera facit ſucudus herere ⁊ remouet carneꝫ quid aūt ſit:

dictū eſt ſupra cap. de prouocatione menſtruorum.
¶ Ad incarnādū aūt ⁊ mūdandū oīa vlcera : ra/ — *Radix paucedani.*
dix ſicca paucedani trita ⁊ puluerizata multū pro/
deſt. Et Gale. dixit vſqꝫ ad cicatricē ducit. Et idē
dixit de pilo ſicco ⁊ maxime de minori. ¶ Ad idem
aūt cortex capparis puluerizatus ⁊ impoſitus con/ — *Cortex capparis.*
fert iuuamento magno. Et Gale. dixit cortex radi/
cum capparis eſt optimū farmacū qñ coctus in ace
to vel vino ⁊ eorꝝ dolores iuuat. ¶ Et kirādus di/
xit ꝙ cinis oſſis magni vulturis ſuppoſitꝰ ſanat oē — *Os vulturis*
vlcus ⁊ illico ad cicatricē ⁊ conſoliditatē ducit. Et
Iterū dixit ꝙ inteſtina palaminidis piſcis marini — *Inteſtina piſcis palaminidis.*
ſuperaſperſa vlcera depaſcentia ſanāt nō dubito ꝙ
cōbuſta dñt eē. ¶ Aloes ēt vlceribꝰ impoſitꝰ multū — *Aloes.*
prodeſt. ¶ Ad exiccandū aūt oīa vlcera cinis ſolus — *Cinis ſcotani*
ſcotani impoſitꝰ pficit. ¶ Idē aūt cinis corticū eius
aut etiā nucis impoſitꝰ cū adipe porcino aut arieti/
no. ¶ Exiccat aūt maligna vlcera ſine attractiōe al
terius māe galla cipſſi puluerizata ſupra ⁊ incarnat — *Galla cipſſi.*
illa ꝙ nulli alij medicīe ꝑdeſt. ¶ Ad vlcera āt pu/
trida ī quibꝰ caro pōt naſci pp defluxū hūorū anti/
quorꝝ ⁊ ēt vlcera carnoſa al' cauernoſa : vt ſunt fiſtu
le: Sumat cinis teſte oſtrachorꝝ ⁊ maxīe purpureo/
rū ꝫ Aui. ⁊ ponat circa locū exteriꝰ cū aſſungia por
cina interiꝰ āt ponat cū aliq̄ medicia generatiua car
nis ⁊ ꝯfert multū. Ego ꝟo carnoſū al' cauernoſū
ſpa multe ſaniei ſanaui in. x. diebus ſuper quo circa
tres mēſes alij medici laborauerāt lauās illud ſepe
in die cum liſiuio ſcripto ſupra cap. de cōgelatiōe la/
ctis ⁊ ſanguinis in ſtō: deinde cū eodē imponēs ci/
neris teſtarꝝ horꝝ oſtrachorꝝ ponēs ex ipſo. ʒ. ij. ⁊ alo
es ſucotrini. ʒ. j. in fine vero addebā cineri huic cine
rem eritij marini: erat aūt vlcus circa poſteriora in
illis quaſi iuxta ſpinā neqꝫ oportuit ꝙ de dicto cine
re circa locū apponerē cū aſſungia porcia. ¶ z Mar/ — *Marchaſita.*

chaſita vero approp̄etate reſoluit humiditatē corru
ptā q̄ q̄nq; ſub cute colligit. Ad moleſta āt vlcera ti
biar̄ ⁊ carnoſor̄ ſucc⁹ carice.i.ſicce cū flore ſuo trite
iponat ⁊ quāto pinguiores tāto meliores erūt. Aui.
aūt dixit q̄ eſt vtile admiſcere calcātū aut calēdicū.
Et Raſ. dixit q̄ ſi ſuſpēdat crus i quo ē excoriatio
aufert dolorē ⁊ ſanabit. ¶ Ad mundādu; āt vlcera
⁊ eſcaras tollēdas q̄ fiunt pp caliditatē vlcer̄: ter-
Mezereon. rant folia mezereō bn̄ ⁊ miſceant cū melle ⁊ ſuppo-
Papauer. nant. ¶ Idē āt opant folia ⁊ flos papaueris medij
habētis colorē glaucū ſi iponunt. Et dixit Gal. op;
vt caueat poſtq̄; mūdificata fuerint q: abſtergūt ab
ſterſione forti quouſq; diſſoluāt ⁊ diminuāt carne;.
¶ Ulcera aūt corroſiua: flos ⁊ ſemen origani ſilue-
Origanū ſilueſtre. ſtris mixta cū melle curāt. ¶ Sup oi aūt vlcere ha
bente plurimā ſanie; puluis aneti ⁊ cinis ēt ei⁹ ſup-
Pul. aneti. ponat ⁊ curat. ¶ Idē ēt facit puluis ſemis eius vſti
Fructus nil ⁊ quid ſit. ⁊ ſuppuluerizatus. ¶ Fructus āt nil eſt mirabilis
opationis i hoc caſu ⁊ ꝓprie fructus nil domeſtici.
¶ Eſt aūt nil arbor terbentine: bn̄ aūt ꝯfert i eiſdē
vlceribus ſilueſtre: ſed tn̄ eſt nimis acutū ⁊ forte. fit
aūt ad vlcera i corporib⁹ duris. ¶ Quidā āt dicūt
q̄ nil eſt fruct⁹ idici quo pāni tingunt. ¶ Ad mani
Uirga paſtoris. feſta aūt vlcera ad q̄ currūt hūiditates: virga paſto-
ris cōfert iuuamēto magno ⁊ manifeſto. ¶ Qđ āt
Liſiuium. incarnat oia vlcera ⁊ ſordida ⁊ fraudulenta: eſt liſi-
uiu; factū ex cinere ficulnee dictū ſupra capitulo de
cōgelatione lactis ⁊ ſan. in ſtō. qn̄ vlcera cū eo lauan
Ad vlcera vole manuu; ⁊ pedu;. tur ⁊ cū licinio intromittit. ¶ Ulcera āt q̄ fiunt in
volis manuū ⁊ pedū ſanat fructus myrti qn̄ cū vio
Fruct⁹ myrti. coquit emplaſtrat. ¶ Ad vlcera quoq; ſordida: rā-
Radix hireos. dix hireos ſuppuluerizet. ¶ Et Dy. dixit affodil-
lus paſcētia ⁊ ſordida ſaluberrime curat q̄ de flore
Affodillus. eius cōmixto itegro dicit. ¶ Et dixit Raſis q̄ fel
Fel thauri. thauri mixtū cū melle ſanat vlce. putrida. ¶ Et di

ꝑit fel ouis ſi cū eo vngant loca corporis qbus inci dit corroſio carnis ꝯfert maniſeſte. ¶ Et dixit Aui. ꝙ ad oia vlcera: arnogloſa eſt optima ⁊ nō eſt ea me lius i antiqs ⁊ nouis. ¶ Dixerūt aūt oēs ꝙ ad oia vlcera ⁊ vulnera difficilis cōſolidatōis: terat i mor tario ereo facto ex ere rubeo cū piſtello cōſimili vri na infantiū cū modico aceti i ſole donec coagulent ⁊ īponat: nā nihil eſt melius iſto. Gale aūt dixit ꝙ vas ereū ſit ſtricti orificij dixit hec medicina vocat griſocolla q̄ȝ ſi vteris erit ſubtillior in partibus. Et dixit ꝙ etiā alia conſimilis inuenit metalica. ¶ Et dixit itez Gale. rutha ē efficaciter obſtat oibus vlce ribus mali moris ſiue puteſcant ſiue corrodant: ſed i corporibus mollibus miſceat cū pane vel farina or deacea vel frumēti: ſed ſi putrefactiōes ſint humide ſilueſtris rutha ē fortis ⁊ ad ṗdicta vtilis: quare vt puto i duris corporibus eſt ea vtenduȝ. ¶ Et dixit etiā de eiſdē ꝙ centaurea minor recens empl'ata ſa nat illa. Et de caulibus ad idē. ¶ Et ṗlaudauit q dē in quarto puluerē ſtercoris canis comedētis oſ ſa impoſitum in lacte in quo calculi vel ferrum ſint extincti multotiens. Et ſi opus quidem erat ſicca re multū miſcebat cuȝ medicinis que imponuntur vlcerib⁹. Et ego quidē difficillimū vlcus i cure ru ſtici in paucis diebus ſanaui ſolo ſtercore tali lacte appoſito. ¶ Dicunt etiam ꝙ decoctio cipreſſus in vino ſuper locis vlceratis multum cōfert. ¶ Si āt ſup vlcera humida ſordida tremula: capilli vſti ſu perponant exiccant fortiter. ¶ Et vlcera autē frau dulenta aleuȝ recens ſuperpoſitū facit adherere: ⁊ etiam ſiccū pulueriȝatuȝ ſupra. ¶ Conſolidat autē vlcera recentia cinis papiri cōbuſti cū vino vel oxi crato circuȝ circa appoſitus. Idem autē facit cinis charte ſed debilius. ¶ Et dixit etiā Gal. ꝙ ad vlce ra mala paſcentia cortex: radicuȝ ſolatri eſt optimū

Fel ouis. Arnogloſa. Vrina infantium. Rutha. Cētaurea minor. Caules. Sterc⁹ canis. Cipreſſus. Capilli vſti. Aleum. Cini papiri. Solatrum.

ſarmacū ⁊ credo ꝙ loquit̃ de ſolatro mortali. ¶ Et herba camepitheos viridis applicata ſanat vlcera magis putrida. ¶ Et dixit i cap. de pōpholix ꝙ ſilo tus fuerit cū medicia valde ꝑcipua oiuȝ ꝙ nate ſunt ſiccare ſine moleſtia: vñ ad cācroſa vlcera ſiue vulnera idonea vere nō ad oia alia mali moꝝ. ¶ Quid āt ſit pōpholix dictū ē ſupra ca. de apatibus ⁊ vlceribus virge. ¶ Unguētuȝ ēt ex fricatura plūbi dictū ſupra cap. de cancro ſꝫ Gal. eſt mirabile i oibus vlceribus mali moris. ¶ Nos āt i vlcerib⁹ corroſiuoꝝ ⁊ mēbroꝝ debiliū vtimur hoc vnguēto. ℞. corticuȝ pini minoris ptes. ij. thuris parteȝ. j. fiat cū cera vnguētuȝ aut ſolus puluis iponat̃. ¶ Medicamē nr̃ȝ euelens vlcera mala fraudulēta: tollat̃ lolium radix raffani ⁊ ſal cōtundēdo adinuicē ⁊ applicēt̃. ¶ Ad idē āt fiat empl̄m ex capilloue. ⁊ caprraria. ¶ Ad eādē ēt terant̃ radices vitis albe cū ſale ⁊ ſupponant̃. ¶ Ad eandē putrida ⁊ corroſiua optima ſunt folia indici ſilueſtris ꝓprie ꝯtuſa ⁊ applicata. ¶ Ad ideȝ ℞. cuſus arboree ⁊ dragōtee aut folia vtriuſqȝ ⁊ cōtundantur diligenter adinuicem cū melle ⁊ applicentur. valet etiam hoc fiſtulis. ¶ Ad idē. ℞. foliorum eupatorij partē. j. aſſungie porcine veteris parꝫ minus terant̃ adinuicem ⁊ apponantur.

Cāepitheos.
Pompholix
Unguentum.
Emplaſtruȝ. noſtrum.

¶ Sermo q̄rtus ē. De venenis ⁊ ꝯtinet tres trac.

¶ Tractatus primus quarti ſermonis. De preuiſione a venenis fienda ⁊ cōtinet vnum capituluȝ.

QUm igit̃ ſm Gal. quecūqȝ corruptiua nature noſtre vl̄is natura dotauerit ſapori orribili cū noſtro guſti offerātur. Ita ꝙ iſta nō ſumimus vel difficulter trāſglutim⁹ neqȝ niſi ſub velamine alicui⁹ cibi delectabilis nobꝫ poſſit afferri ſumoope eſt cauendū ne cibos dulces ſupflue aut acetoſos aut fortes neqȝ quoſlȝ alios in ſaporib⁹ excedētes ſumatis ne in talibus lateat quid